

جامعه امروز

گروه جامعه | زنگ اول، برنامه جدید تلویزیون همشهری که قرار است در آن موضوعات، مسائل چالشی و مسائلی را که خصوصا پدجه‌های نوجوان درگیرشان هستند با زبان خودمانی و با حضور کارشناسان مورد بررسی قرار دهد. دو گانه سازش و مقاومت، نخستین موضوع انتخابی ما برای طرح در این برنامه است. علت انتخاب این موضوع هم شرایط این روزهای پیش روی کشور و تهدیدات مستمر آمریکا با انتقال ناوهای جنگی آمریکایی به خلیج فارس است؛ موضوعی که به شدت این روزها را سوزی نوجوانان ها دنبال می‌شود و این پرسش را مطرح می‌کنند که چرا ما باید جلوی آمریکا بایستیم؟ چرا شروطش را قبول نکنیم و نکات متعدد دیگری که در این گفت‌وگو با محمد امین نوری مورد بررسی قرار دادیم؛ کسی که هم سابقه مدیریت مدرسه دارند و هم کارشناس رسانه و حوزه‌ی تعلیم و تربیت هستند و هم سال‌های زیادی تجربه کار با نوجوان‌ها را دارند. در بخش دوم برنامه محمد امین نوری در نشست با نوجوانان به سوالات و ابهامات آنها درباره مذاکره پاسخ داده است.

درباره مقاومت

مقاومت یعنی چه؟
سازش یعنی چه؟
وقتی می‌گوییم می‌خواهیم مقاومت کنیم، می‌خواهیم چه کار کنیم؟
حمله بکنند ما دفاع کنیم؟
می‌خواهیم سازش بکنیم؟
کوتاه بیایم و حرف آنها را ببیزد پریم؟

مسئله سازش، مسئله تسلیم، مسئله مقاومت و مسئله مذاکره مسئله امروز ایران نیست. وقتی داریم در مورد مقاومت حرف می‌زنیم یعنی ایستادن سر آلمان‌هایمان، حالا با هر ابزاری. ممکن است این ابزار گاهی مذاکره باشد. ممکن است گاهی دفاع نظامی باشد. ممکن است ابزار گاهی حتی حمله باشد. در دنیا مفهوم مقاومت مفهوم سازش نیست، تسلیم نیست، تهاجم هم نیست، ما وقتی داریم از مقاومت حرف می‌زنیم یعنی می‌گوییم که ملت جمع‌بندی کرده که کنسی اجازه ندارد منافع این ملت را زیر پا بگذارد یا کسی به آن تعرض کند.

سوآلی که بچه‌ها می‌پرسند یا حتی بزرگ‌ترها این است
که ما می‌خواهیم عادی زندگی کنیم.
استرس زندگی نداشته باشیم
بتوانیم برای زندگی مسان برنامه‌ریزی زندگی معمولی داشته باشیم.
چرا جنگ و صلح و دعوا و بزنبزن و مقاومت و سازش؟

اتفاقا معتقدم که الان مردم ما به‌صورت غیرعادی دارند به اخبار جنگ می‌پردازند که این هم غلط است ولی به هر حال این اتفاقی که الان دارد می‌افتد یعنی آنقدری که احتمالا مثلا نوجوان‌های ما خبر دارند که ناو آمریکا چند مایل فاصله دارد با جزایر ما، خبر ندارند فردا چه امتحانی دارند. کتاب درسی شان را اینقدر نمی‌خوانند که اخبار روید ناوهای آمریکایی مثلا به حوزه خلیج فارس یا دریای عمان را می‌خوانند و بقیه مردم هم همین طورند اما این رفتار غیرعادی ناشی از یک‌سری رفتارهای غیرعادی دیگران نسبت به ما است. این سؤال خوبی است که چرا دیگران با تو غیر عادی رفتار می‌کنند.
هم‌ مثلا همین آمریکایی می‌گویند ما در عربستان ارتباط خوبی داریم؟

شما الان چند تا کشور در دنیا می‌شناسید
که بیاندت کف خیابان مرگ بر آمریکا بگویند؟
آمریکا یک کشور با تجهیزات و امکانات و ناو و جنگنده و ابرقدرت در قاره خلیج خب، معلوم است آن هم نمی‌تواند تحمل کند و می‌گوید خودت نخواستی عادی زندگی بکنی.

ببینید شعار انقلاب اسلامی ایران استقلال، آزادی، جمهوری اسلامی است. ما فقط می‌خواستیم یک کشور مستقل باشیم. یک کشور آزاد باشیم و البته یک میانی هم داریم به اسم جمهوری اسلامی آمریکا

به عنوان یک کشور مستبد زورگو می‌گوید که نه تو اجازه نداری مستقل باشی.
تو اجازه نداری به سبکی که خودت می‌گویی آزاد باشی و تو اجازه نداری به سبکی که دوست داری، حکومت کنی.
تو شنونده، تو مخاطب اول بگو ببینم ما مفهوم استقلال مسئله داری یا نداری؟
قبول داری استقلال خوب است؟
اینکه خودت برای خودت تصمیم بگیری بین سیستم پادشاهی که یک نفر برایت تصمیم می‌گرفته یا اینکه جمهوری باشد و تو رأی بدی و خودت مثلکرت کنی، کدامش بهتر است؟
حالا یکی اگر بخواهد بیاید این مفاهیم را از تو بگیرد، چه کار می‌کنی؟
ایران هیچ وقت مستعمره نبوده. در عالم سیاست در دنیا دوستی نداریم.
کشورها یا با هم رقیبند یعنی یک رقابت سالم انجام می‌دهند مثل ما و همسایگانمان و بسیاری از کشورهای اروپایی با همدیگر دشمن هستند. این تصویر که اگر شما با آمریکا و با هر استکبار دیگری با هر قدرت‌ستکبیر دیگری دشمن نباشی پس دوست

نکته‌ای درباره مذاکرات

اصل وشرح

مذاکره به‌معنای تسلیم یا سازش نیست.
اتفاقا مذاکره‌ای که به تسلیم و سازش بینجامد، ما هم با آن مخالفیم
اما ما به همه دنیا ثابت کرده‌ایم، اگر طرف مقابل واقعا برای منافع مشترک صحبت کند ما پای میز مذاکره متمدنانه حاضر

پاسخ به یک پرسش مهم این روزهای نوجوانان در تلویزیون همشهری

زنگ اول: سازش یا مقاومت؟

مقاومت به‌معنای جنگ نیست؛ ایستادن بر سر استقلال و منافع ملی است، حتی اگر ابزارش مذاکره باشد

چگونه خواهد بود. نکته‌ای که تا حدی با این فیلم‌ها متفاوت است – و شاید لایه پنهان برخی از همین فیلم‌ها و سریال‌ها باشد – واقعیت این است که آینده را ما می‌سازیم. یعنی امروز ماست که آینده را شکل می‌دهد. نکته‌ای که آقا مجتبی بیان کردند – و کمی هم با حجب و حما مطرح کردند – من سعی می‌کنم کمک کنم. واقعیت این است که بسیاری از نوجوانان مانند شما و حتی بسیاری از جوانان و بزرگسالان، نگران آینده خود هستند؛ زیرا احساس می‌کنند در مورد آینده خود تصمیم‌گیر نیستند و نقشی ندارند. احساس می‌کنند هر لحظه ممکن است جنگ رخ دهد، هر لحظه ممکن است تحریم شویم، هر لحظه ممکن است قیمت‌ها افزایش یابد یا کاهش پیدا کند. به‌عنوان مثال، شاید دیده باشید که برخی افراد اخیراً روی چیزی سرمایه‌گذاری کرده‌اند و ناگهان ارزش آن کاهش یافته است، یا سرمایه‌ خود را از چیزی به چیز دیگری تبدیل کرده‌اند و آن چیز حتماً افزایش قیمت داشته است. به هر حال، اینگونه رفتارها همه ما را نگران کرده است.

روحیه مبارزه را در بچه نادیده می‌گیرد، تا اتفاق رخ می‌دهد؛ یکی اینکه بچه را تبدیل می‌کند به یک موجود تئوسری خور که در همه ساحات زندگی‌اش فرق نمی‌کند آمریکا بالای سرش باشد یا کسی دیگر و نکته دوم دارد و را عصیانگر می‌کند. بچه‌ای که شیوه درست مبارزه را بلد نیست، به عکساینگر می‌شود.

بچه‌ای که از کودکی مبارزه در دست و صبحی را یاد می‌گیرد هیچ وقت از تو نمی‌پرسد چرا جلوی آمریکایی ایستی؟ می‌فهمد زورگویی آمریکا را و درک می‌کند این جریان را، بنابراین نمی‌پرسد چرا ایران در مقابل آمریکا می‌ایستد؟ ما می‌خواهیم یک مذاکره بر-د داشته باشیم؛ یک چیزی مثل چراغ. اگر ما با مذاکره به آن سبک مخالفیم چون می‌گوییم یک چیزی به ما تحمیل شد و گرنه در مذاکره منفعت دو طرف باید تأمین شود.

مسئله ایران

در برنامه زنگ اول تلاش می‌کنیم پرسش‌هایی که در ذهن شما نوجوانان عزیز شکل گرفته، گسترش یافته و در بطن‌های مجازی یا گفت‌وگوهای میان شما مطرح شده است را بیاریم و بررسی کنیم.

احتمالا همه شما از اتفاقات اخیر در کشور مطلع هستید، ما درگیر چند مسئله بسیار مهم با کشورهای اروپایی داشت، من خواش می‌کنم معلم‌ها برای بچه‌ها سر کلاس پخش بکنند. این طرح‌هاست. مثلا یک آدم ضعیف و نادان هم اینطوری حرف نمی‌زند که رئیس‌جمهور آمریکا دارد با رؤسای‌جمهور کشورهای دیگر حرف می‌زند و تحقیر می‌کند. حالا سئوال این است؛ من تاکی مقاومت می‌کنم؟ تا زمانی که استکبار هست، این مقاومت هم هست.

شما حتی کشورهایی را که الان به‌ظاهر با آمریکا دوست هستند، ببینید، اینها مدام مجبور به باج‌دادن هستند. مثلا آمریکا را ببینید تا قرار داد بست منابع اوکراین را گرفت و قول داد از او حمایت می‌کند. بعد از قرارداد گفت این نصفه را بده به روسیه. نمونه‌دیگر در زمان جنگ نخستین نفتکش ما را که می‌زنند امام دستور می‌دهد که نفتکش‌ها را بزنید. نیروهای غیرنظامی دریایی می‌روند و آن اتفاق بزرگ افتاد. دنیا ریخت به هم و امام هم تهدید کرد هر کس بخواهد دخالت کند ما کار خودمان را می‌کنیم. آن زمان نماینده شوری آمد با عصیانیت امام امام حتی به خود زحمت سخنرانی نداد و مکتوب نوشت و در برابر این رفتار امام استکبار چاره‌ای جز کوتاه‌مدن نداشت. من اگر مقاومت کنم استکبار مجبور است تسلیم شود. هزینه دارد اما کمتر از این است که کشور را با آتش و جاش تحویل بدی برود.

چرا در مورد اتفاق‌های کلان کشور بچه‌ها این سوآلات را می‌پرسند؟ چرا باید کوتاه بیایم در برابر آمریکا؟ با ۳۰ کیلیدوازه باید پاسخ این سؤال را داد که ربطی به ملیت و... هم ندارد. سلاح انسانی است. یکی به‌نظم کیلیدوازه عزت نفس است. هیچ انسانی دوست ندارد تحقیر شود. هیچ استقلال است و کیلیدوازه سوم مبارزه. مبارزه در ذات همه ما وجود دارد، چون ما دوست داریم رشد کنیم. ما همه کمال‌گرا هستیم. من دوست دارم رشد کنم و رشد هم با نشستن سر جای خود اتفاق نمی‌افتد. این روحیه مبارزه در من به‌طور ذاتی وجود دارد، چون من کمال‌گرا هستم. به‌عنوان انسان، پدر و مادر و مربی که دارد

می‌شویم، می‌نشینیم و صحبت می‌کنیم اما تجربه ثابت کرده که مذاکره‌های آنها بی‌فراقته نیست. مذاکره‌ای که از قبل نتیجه آن را تعیین کرده باشند و فریاد بزنند می‌رویم مذاکره کنیم تا برنامه هسته‌ای ایران نابود شود، این دیگر مذاکره نیست. پس وقتی ما چنین مذاکره‌ای را نمی‌پذیریم، یعنی داریم مقاومت می‌کنیم. جنس مقاومت همیشه این نیست که مستقیما بجنگیم یا اسلحه

به‌دست بگیریم. همین که پای میز مذاکره از حقوق خود کوتاه نیاییم نوعی مقاومت است. باید چهره بین‌المللی مردم ایران را به خوبی نشان دهیم. باید به همه دنیا ثابت کنیم که ما پای گفت‌وگو هستیم، حتی با کسی که باو پندر کشتگی داریم، حتی با کسی که آدم‌های ما را کشته است. اما این گفت‌وگو از سر دوستی و خوش‌بینی و تسلیم و سازش نیست.

حواسمان به این حس میهن‌پرستی ایرانی‌ها باشد که یک‌وقت دوباره بین‌شان جاری و ساری نشود. ما اگر ایران را از دست بدهیم چهارراه جهان را از دست دادیم. پس دعوی ما با آمریکا‌یی‌ها از انقلاب ۵۷ شروع نشده، مدت‌هاست که آمریکایی‌ها به دنبال مبارزه با این روحیه استقلال ایرانی‌ها هستند. نوجوان: سئوآلی که داریم این است چرا کشورهای همسایه یا دیگر کشورهای بی‌که اسلامی‌اند با آمریکا جنگ ندارند و آمریکا هم با اینها جنگ ندارد و تحریم‌شان نمی‌کند و چرا از اول که انقلاب شد ما فقط داریم تحریم می‌شویم.

نوری: ۲ نکته را خدمت شما عرض کنم: **نکته اول:** این تصویری که شما از کشورهایمانند امارات یا عربستان دارید که همه چیز آنجا گل و بلبل است یک دروغ بزرگ رسانه‌ای است. واقعیت چنین نیست. همانگونه که در عالم سیاست زورگویی وجود دارد و آمریکا و اسرائیل دوست دارند بر دیگران مسلط شوند، رسانه نیز ابزاری برای همین زورگویی است. رسانه در دنیا مستثنا نیست؛ همانجا هم دارد به ما زور می‌گوید هم به سایر کشورها.

در خوداروپا و آمریکا نیز آما بی‌خانمان‌ها هر سال منتشر می‌شود و از قمام‌خشتنک‌ها است. آمریکا دارد به سمت محله‌های بی‌خانمان پیش می‌رود. اگر آمریکا می‌توانست مشکل کسی را حل کند چرا مشکل خودش را حل نمی‌کند؟ مسئله اقتصاد در آمریکا جدی است. مردم برخی از نقاط این کشور در مقایسه با بسیاری از کشورهای دنیا بالاترین نرخ بیکاری را دارند. پس این تصویر را برای خود نسازید. **نکته دوم:** در جمع شما ممکن است این پرسش مطرح شود؛ و احتمالا پرسش دوستان دیگر نیز باشد که واقعیت رابطه کشورهای مدعی دوستی با آمریکا چیست. این کشورها دارند چیزی شبیه تسلیم را تجربه می‌کنند. شما احتمالا شنیده‌اید که رئیس‌جمهور کنونی آمریکا، در دوره قبل و همچنین اخیرا صریحا گفت: «رومی گاو شریده عربستان را می‌دوشم و برمی‌گردم.» آیا یک مسئول کشوری نباید از چنین تعبیری شرم کند؟ اما طرف نه تنها شرم نکرد، رفت با مسئول فعلی عربستان شوخی‌ای کرد، حتی گله‌هایی انداخت، کلی کالا به او فروخت و بر گشت. بعد هم در کشور خودش ادعا کرد که بزرگ‌ترین سرمایه‌گذاری عربستان در آمریکا در سفر و اتفاق افتاد، یعنی رفت عربستان برای چه؟ برای تحریک منافع کشور خودش. اما این کار را همراه با تیرا انجام داد.

نوری: واقعیت این است که همه ما در پی زندگی عادی هستیم. من به‌عنوان یک معلم، هنگامی که در مدرسه تدریس می‌کنم، دوست دارم دانش‌آموزانی حتی اگر نگویم بدینی. در دین ما استنباد و زورگویی جای ندارد. ما نمی‌توانیم با کشوری دوستی برقرار کنیم اما در کنارش پادگان نظامی نیز بزنیم. اینگونه رابطه‌ای که آمریکا با دیگر کشورها دارد.

نکته مهم اینجاست که این کشورها دوست نیستند. آنها در حال استعمار کشورهای دیگر هستند. جالب اینجاست که تسلیحات نظامی کشورهایی مانند عربستان و قطر بدون اجازه آمریکا قابل استفاده نیست. نمونه آن را دیدیم. وقتی اسرائیل در قطر عملیات ترور انجام داد همه سالمانه‌های پدافندی قطر خاموش بود و هیچ واکنشی نشان ندادند. نهایت واکنش برخی کشورها محکومیتی ساده بود. این همان تسلیم است.

یک دروغ دیگر که درباره ما می‌گویند این است که ایران با بقیه دنیا ارتباط ندارد. چه کسی این را گفته؟ اتفاقا ارتباط ما با کشورهای بسیار مهمی در دنیا برقرار است و صادرات و واردات انجام می‌دهیم. اکنون آمریکا اعلام کرده است اگر

مذاکره نکنید، محله می‌کشیم و شما را با خاک یکسان می‌کنم. این پرسش مطرح است که در چنین شرایطی، منطق مقاومت چیست؟ نوری: واقعیت این است که در تمام مذاکرات پیشین ما با آمریکایی‌ها هرگز تهدیدها تا این حد جدی و نزدیک نبوده است. شاید ما این جنس از مواجهه را پیش از این تجربه نکرده بودیم اما منطق مقاومت همان است که پیش‌تر گفته شد.

همه این تهدیدها برای این است که شما ترسید. من از آینده خبر ندارم. همانطور که ابتدای بحث آقا مجتبی پرسید، من نمی‌دانم آینده چه خواهد شد. ممکن است در آینده جنگی با آمریکا رخ دهد اما یک نکته اساسی وجود دارد: حق و باطل سراجام باید یا یکدیگر بجنگند. آمریکا تا‌ش می‌کند یا ایجاد وحشت از جنگ ما را به تسلیم و ذلت وادار کند. ما در این جنگی نیستیم. شاید این کشورها که امروز در جایگاه نگران آمریکا قرار گرفته‌اند، حاصل همین ترس و تسلیم هستند. فیلم‌های اجلاس داووس را باراباب خود مواجهه هستند.

نوجوان: مسا از اول انقلاب داریم می‌گوییم مرگ بر آمریکا. خب ما که از اول می‌دانستیم تجهیزات نظامی بیشتری از ما دارند؛ تجهیزات ناو و تجهیزات دریایی و هواپی‌شان از ما بیشتر است. خب ما چرا با آن مقابله کنیم؟

نوری: واقعیت اینجاست که دشمنی ایران با آمریکا از بعد از انقلاب شروع نشده. آمریکایی‌ها مدت‌هاست که با ایران و ایرانی دشمن‌اند. تا مثال برات بزنم برای اینکه مطلب جا بیفتد؛ مثال اول به نام آقای آیت‌نژاد است که این آدم خیلی سال قبل رئیس‌جمهور آمریکا شده. خیلی سال قبل فکر می‌کنید متلاذر زمان کودم پادشاه ایرانی بوده تو تاریخ جایی دیدید اسمش را. آیت‌نژاد یک سخنرانی دارد که می‌گوید ما باید

۶۶

آمریکا تلاش می‌کند با ایجاد وحشت از جنگ ما را به تسلیم و ذلت وادار کند. مرگ با ذلت تفاوتی ندارد. این کشورها که امروز در جایگاه نگران آمریکا قرار گرفته‌اند، حاصل همین ترس و تسلیم هستند.

● گاه به‌معنای دفاع است

● گاه ممکن است شامل حمله شود

● گاه نیز ممکن است شامل مذاکره باشد

● مذاکره تا زمانی که در آن زور و استکبار وجود دارد، خود می‌تواند عرصه‌ای برای مقاومت باشد. ما تا وقتی استکبار وجود دارد مقاومت می‌کنیم، زیرا می‌دانیم این شرط لازم برای زندگی شرافتمندانه است. اگر می‌خواهیم زندگی خود را از دست ندهیم باید مقاومت کنیم